

sekcia environmentálnych programov
a projektov

sekcia environmentálneho hodnotenia
a odpadového hospodárstva
odbor posudzovania vplyvov
na životné prostredie

Bratislava: 24. mája 2018
Číslo: 28920/2018; 7218/2018-7.1;
29035/2018

ROZHODNUTIE

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vydáva podľa § 7 a § 17 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe oznámenia o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom „**Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 7)**“, a po ukončení zisťovacieho konania toto rozhodnutie:

Zmena strategického dokumentu s celoštátnym dosahom „**Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 7)**“

sa nebude posudzovať

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ODÔVODNENIE

Obstarávateľ, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) ako riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia, ktorého funkciu vykonáva sekcia environmentálnych programov a projektov, ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) v spojení s § 57 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) a zároveň rezortný orgán podľa § 3 písm. l) zákona, zabezpečil vypracovanie oznámenia o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom „**Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 7)**“. Na základe uvedeného oznámenia vykonalo MŽP SR zisťovacie konanie podľa § 7 a § 17 zákona.

Oznámenie o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom bolo vypracované podľa § 5 ods. 5 a 6 a Prílohy č. 2 zákona a obsahovalo údaje o navrhovanej zmene strategického dokumentu – Operačného programu Kvalita životného prostredia (ďalej len „OP KŽP“),

s uvedením jej charakteru, hlavných cieľov a obsahu a posúdením navrhovaných zmien OP KŽP v rámci jeho zmeny na verziu 7 z hľadiska ich predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Cieľom navrhovanej zmeny OP KŽP je vytvoriť vhodné podmienky pre čo najefektívnejšie využitie finančných prostriedkov programu a dosiahnutie jeho cieľov.

Hlavným obsahom predmetnej zmeny OP KŽP je úprava čiastkových cieľov ukazovateľov výkonnostného rámca pre rok 2018, ktorých plnenie bolo limitované objektívnymi externými faktormi mimo dosahu RO pre OP KŽP a sprostredkovateľských orgánov, a tým ohrozuje získanie výkonnostnej rezervy (vo výške 6 % z alokácie prioritnej osi).

Úprava hodnôt čiastkových cieľov ukazovateľov výkonnostného rámca pre rok 2018 bola vykonaná v súlade s článkom 5 ods. 6 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 215/2014, keďže sa ukázalo, že informácie, z ktorých sa pri stanovovaní týchto ukazovateľov a ich hodnôt vychádzalo, boli založené na nesprávnych predpokladoch, ktoré viedli k nadhodnoteniu zámerov alebo čiastkových cieľov, čo sa môže považovať za riadne odôvodnený prípad v zmysle odseku 5 prílohy II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006. Predmetný návrh zmeny OP KŽP je vypracovaný v súlade s článkom 30 ods. 1 a čl. 96 odsek 10 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013.

Predmetný návrh zmeny OP KŽP vychádza z aktuálneho stavu implementácie operačného programu, pričom reflektuje na externé faktory, ktoré nebolo možné zohľadniť pri pôvodnom návrhu ukazovateľov výkonnostného rámca (ako sú legislatívne zmeny, metodické východiská, či zmena ekonomického prostredia). Konkrétne teda touto zmenou dochádza k aktualizácii čiastkových cieľov ukazovateľov výkonnostného rámca tak, aby čo najviac zodpovedali skutočnosti a tým zároveň k zvýšeniu reálnych možností ich naplnenia a získania výkonnostnej rezervy tam, kde to súčasný vývoj implementácie prioritnej osi umožňuje. Predmetom navrhovanej zmeny OP KŽP sú pritom predovšetkým hodnoty čiastkových cieľov finančného ukazovateľa výkonnostného rámca jednotlivých prioritných osí operačného programu. Zmeny hodnôt čiastkových cieľov ukazovateľov výstupu, zahrnutých do výkonnostného rámca, sa navrhujú len v obmedzenej miere.

Predmetná zmena zahŕňa aj realokáciu časti zdrojov z prioritnej osi (ďalej len „PO“) 2, a to aktuálne disponibilných finančných prostriedkov, ktoré nie sú pokryté vyhlásenými výzvami ani plánovanými výzvami na rok 2018 (pôvodne určených na podporu aktivity zameranej na rekultiváciu uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu) do PO 1 na aktivitu sanácie environmentálnych záťaží. Táto zmena vychádza jednak z aktuálneho stavu implementácie PO 2 (konkrétne jej nižšej výkonnosti), ale zároveň reflektuje na potrebu zabezpečiť finančné zdroje na sanáciu environmentálnej záťaže – toxickéj skládky priemyselného odpadu (bývalých Chemických závodov Juraja Dimitrova) v Bratislave – Vrakuni, ktorá predstavuje riziko pre zásoby pitnej vody na Žitnom ostrove a obyvateľov priľahlého územia.

V rámci PO 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry sa vykonáva úprava čiastkového cieľa ukazovateľa výkonnostného rámca „Celkový povrch rekultivovanej pôdy“ a doplnenie kľúčového implementačného kroku „Celkový povrch rekultivovanej pôdy podľa plánovaného stavu zazmluvnených projektov, ktorých verejné obstarávanie bolo overené“. Uvedené úpravy sa vykonávajú v nadväznosti na časovo i obsahovo náročný proces komunikácie s Európskou

komisiou (ďalej len „EK“), týkajúci sa riešenia schémy štátnej pomoci na sanáciu environmentálnych záťaží v prípadoch, keď povinnosť sanácie prechádza na štát. Bez doriešenia uvedenej problematiky nebolo možné pristúpiť k riadnej príprave, predloženiu a následnej realizácii projektov sanácie environmentálnych záťaží.

V prípade PO 1 dochádza zároveň k úprave, a to k zvýšeniu, cieľovej hodnoty ukazovateľa výstupu výkonnostného rámca PO 1 „Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“.

Zmena na úrovni čiastkového cieľa pre rok 2018 a cieľovej hodnoty pre rok 2023 finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 1 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii“ (ďalej aj „finančný ukazovateľ“) vyplýva z presunu finančných prostriedkov z PO 2, tak ako je uvedené vyššie.

Zmena v rámci PO 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami je navrhovaná na základe súčasného stavu jej implementácie. Hlavná zmena spočíva v realokácii disponibilných finančných prostriedkov z PO 2 do PO 1. Upravený bol preto čiastkový cieľ pre rok 2018 a cieľová hodnota pre rok 2023 finančného ukazovateľa výkonnostného rámca PO 2.

V PO 3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy dochádza k úprave čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca pre rok 2018.

Úprava čiastkového cieľa finančného ukazovateľa výkonnostného rámca, avšak len pre kategóriu regiónu – menej rozvinuté regióny (MRR), sa navrhuje aj v PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch.

Do finančného plánu OP KŽP časti 3.2 (Tabuľka 68 a 69) boli premietnuté zmeny vyplývajúce z presunu disponibilných zdrojov PO 2 do PO 1 za účelom posilnenia aktivít zameraných na sanáciu environmentálnych záťaží. Uvedeným presunom zároveň dochádza k zmene miery spolufinancovania v rámci PO 1. V rámci PO 3 bola v prípade spolufinancovania z národných zdrojov znížená suma národných verejných zdrojov a zvýšená suma národných súkromných zdrojov, a to z dôvodu pomerne nízkeho záujmu subjektov povinných spolufinancovať projekt zo súkromných zdrojov. Zmena nastala aj na úrovni indikatívnej alokácie na podporu cieľov zmeny klímy (Tabuľka 70) v rámci PO 1 a PO 2.

Súčasťou zmeny OP KŽP boli aj ďalšie úpravy mimo výkonnostného rámca OP KŽP. Ide predovšetkým o zmeny vyplývajúce z procesu prípravy Výročnej správy o vykonávaní OP KŽP za rok 2017 a pripomienok EK k Výročnej správe o vykonávaní OP KŽP za rok 2016, ako napr. zmeny na úrovni výsledkových ukazovateľov, ktoré vyplynuli z úpravy metodiky avizovanej Štatistickým úradom SR, úpravy mernej jednotky ukazovateľa alebo zdroja údajov na základe skúseností s vykazovaním. Ostatné úpravy vychádzajú zo skúseností v procese implementácie OP KŽP, ako je zmena prioritizácie v rámci podporovaných aktivít prostredníctvom PO 4, ktorá vyplynula z doterajšej implementácie programu a pod.

Z hľadiska variantnosti bola zmena OP KŽP vypracovaná v jednom variantnom riešení, a to najmä vzhľadom na procesné náležitosti súvisiace so zmenou operačných programov (konzultácie s EK, zadávanie do elektronického systému na výmenu dokumentov s EK - SFC2014, schvaľovanie Monitorovacím výborom a EK).

Zachovanie pôvodne (v priebehu prípravy OP KŽP) uvažovaných hodnôt dotknutých ukazovateľov výkonnostného rámca operačného programu výrazne znižuje reálne možnosti ich naplnenia a v nadväznosti na to aj možnosti získania výkonnostnej rezervy. Čo sa týka realokácie finančných prostriedkov určených na riešenie problematiky rekultivácie uzavretých a opustených ťažobného odpadu, tu v prípade ponechania týchto prostriedkov v PO 2

existuje reálne riziko nevyčerpania finančných prostriedkov, ktoré hrozí z dôvodu chýbajúcej právnej úpravy sanácií úložísk ťažobného odpadu.

V porovnaní s nulovým variantom (t. j. so situáciou, kedy by navrhovaná zmena OP KŽP nebola vykonaná, a teda hodnoty dotknutých ukazovateľov výkonnostného rámca by ostali pôvodné) predstavuje navrhovaná úprava ukazovateľov výkonnostného rámca, ako aj realokácia disponibilných finančných prostriedkov z PO 2 do PO 1, riešenie napomáhajúce nielen finančnej implementácii OP KŽP v podobe zvýšenia výkonnosti jednotlivých prioritných osí, ale aj jeho vecnej (fyzickej) implementácii, orientovanej na aktuálne a naliehavé potreby na národnej úrovni, a dosahovaní cieľov.

Oznámenie o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom spolu s návrhom upraveného znenia OP KŽP – verzia 7 v režime sledovania zmien podľa § 6 ods. 1 zákona bolo zverejnené dňa 03. 05. 2018 na webovom sídle MŽP SR www.minzp.sk, operačného programu www.op-kzp.sk, ako aj prostredníctvom Informačného portálu MŽP SR www.enviroportal.sk dňa 02. 05. 2018. O zverejnení uvedeného oznámenia, ako aj o spôsobe a termíne na zaslanie stanoviska k nemu, bola informovaná taktiež široká verejnosť, a to prostredníctvom informácie publikovanej v hromadnom informačnom prostriedku celoštátneho charakteru – denníku SME, dňa 03. 05. 2018.

V priebehu zisťovacieho konania bolo k strategickému dokumentu „Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 7)“ doručené stanovisko zo strany jedného subjektu, a to:

Slovenského plynárenského priemyslu – distribúcia, a. s. (ďalej len „SPP - distribúcia“), obsahujúce dve pripomienky zásadného charakteru. V rámci pripomienky č. 1 SPP - distribúcia žiadal o úpravu textu v špecifickom ciele (ďalej len „ŠC“) 4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR, v aktivite C zameranej na podporu inštalácií malých zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie (ďalej aj „OZE“) v domácnostiach, a to doplnením vety „Podporu na kotly na spaľovanie biomasy bude možné využiť len v lokalitách, kde nie je možnosť pripojenia rodinného domu k systému centralizovaného zásobovania teplom a kotlom na biomasu sa nahradí kotel na fosílné palivá.“ o slovo „tuhé“ pred slovné spojenie „fosílné palivá“. SPP - distribúcia svoju pripomienku odôvodnil tým, že s ohľadom na zhoršenie kvality ovzdušia v SR má predmetná formulácia zabrániť poskytovaniu podpory pri výmene kotlov na zemný plyn za kotly využívajúce biomasu, keďže podľa údajov enviroportálu sa v roku 2015 domácnosti podieľali 77,2 %-ami na emisiách častíc PM₁₀ a 87 %-ami na emisiách častíc PM_{2,5}. Zároveň uvádza, že pri vykurovaní biomasou v domácnostiach (drevo/drevné pelety) vzniká približne 15-krát viac emisií tuhých znečisťujúcich látok v porovnaní s vykurovaním zemným plynom.

Vyhodnotenie: Predmetná pripomienka bola zo strany RO pre OP KŽP akceptovaná a text OP KŽP bude upravený v zmysle danej pripomienky.

Pripomienka č. 2 sa týkala zavedenia všeobecného pravidla zákazu podpory projektov, pri ktorých by došlo k zvýšeniu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia v porovnaní so súčasným stavom v predmetnej lokalite do programového dokumentu.

Vyhodnotenie: Predmetná pripomienka bola zo strany RO pre OP KŽP vyhodnotená ako čiastočne akceptovaná, aj napriek tomu, že nebudú vykonané ďalšie doplnenia textu OP KŽP. V prvom rade je potrebné uviesť, že projekty podporované z OP KŽP, ktorých predmetom je budovanie nového zdroja/ technológie, sú posudzované v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a výsledky tohto posúdenia sú prílohou žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Z uvedeného vyplýva, že sa posudzuje vplyv na všetky zložky životného prostredia, vrátane ovzdušia, a v prípade potreby je žiadateľ povinný prijať nápravné / preventívne opatrenia na zamedzenie zhoršeniu stavu životného prostredia. Osobitne vo vzťahu k ochrane ovzdušia je všeobecná podmienka, požadovaná zo strany SPP - distribúcia, už v súčasnosti

v rámci OP KŽP zabezpečená viacerými spôsobmi, a to diferencovane v závislosti od charakteru podporovaných aktivít. Podporované projekty musia byť v súlade s Programami na zlepšenie kvality ovzdušia, Akčnými plánmi na zlepšenie kvality ovzdušia, Stratégiou pre redukciiu PM₁₀. Tiež musia spĺňať požiadavky nad rámec platnej európskej a národnej legislatívy v oblasti ochrany ovzdušia, ako aj noriem EÚ. Uvedené je upravené buď vo všeobecných alebo osobitných zásadách výberu projektov v rámci PO 1 a PO 4, kde môžu byť takéto projekty podporované. Zároveň navrhovaná formulácia, vzťahujúca sa k stavu znečisťovania ovzdušia v predmetnej lokalite, je otázna z hľadiska jej praktického uplatňovania a overovania v procese implementácie projektov, keďže stav znečistenia ovzdušia v danej lokalite je ovplyvňovaný celým súborom zdrojov znečistenia (vrátane malých), ktoré svojou prevádzkou môžu spôsobiť zvýšenie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia. Ustanovením navrhovanej všeobecnej podmienky do OP KŽP by sa tak prenášala na potenciálneho prijímateľa pomoci zodpovednosť za zabezpečenie / zachovanie kvality ovzdušia, ktoré môže byť zhoršené práve vplyvom iných zdrojov v jeho okolí, na ktoré on nemá dosah. V takomto prípade nie je možné explicitne vyhodnotiť, ktoré zariadenie spôsobilo zhoršenie stavu ovzdušia. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je však zrejmé, že aj napriek tomu, že v texte OP KŽP sa v nadväznosti na pripomienku SPP – distribúcia nevykonávajú dodatočné úpravy, znenie OP KŽP, ako aj požiadavky na náležitosti predkladaných žiadostí o nenávratný finančný príspevok zahŕňajú mechanizmy zamerané na obmedzovanie znečisťovania ovzdušia emisiami.

Ďalšie stanoviská k navrhovanej zmene OP KŽP neboli v rámci zisťovacieho konania doručené.

MŽP SR v rámci zisťovacieho konania posúdilo oznámenie o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom „**Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 7)**“ z hľadiska povahy a rozsahu zmien a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, pričom podľa § 7 ods. 4 zákona prihliadalo na kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 3 k zákonu, a teda zároveň na kritériá pre zisťovacie konanie podľa Prílohy II Smernice 2001/42/ES (ďalej len „SEA smernica“).

Použitie kritérií pre zisťovacie konanie (podľa Prílohy II SEA smernice a v nadväznosti na prílohu č. 3 k zákonu):

1. Charakteristiky plánov a programov so zvláštnym zreteľom na

- mieru, v akej plán alebo program stanovuje rámec pre projekty a iné činnosti, so zreteľom na miesto, povahu, veľkosť a operačné podmienky alebo alokáciou zdrojov – vo vzťahu k operačnému programu ako celku kritérium nie je relevantné, keďže vykonanou zmenou (úpravou hodnôt čiastkových cieľov ukazovateľov výkonnostného rámca pre rok 2018 a realokáciou časti zdrojov z PO 2 pôvodne určených na podporu aktivity zameranej na rekultiváciu uzavretých ťažobných ťažobného odpadu do PO 1 na aktivitu sanácie environmentálnych záťaží) sa nezmení celkový rámec strategického dokumentu tak, ako bol pôvodne posúdený a jeho charakteristiky zostávajú zachované. OP KŽP je programom, ktorého hlavným cieľom je aj podpora udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, ako aj zabezpečenie ochrany životného prostredia. Vzhľadom na celkové zameranie a cieľ OP KŽP, ako aj na povahu navrhovanej zmeny možno dôvodne predpokladať, že vplyvy na životné prostredie nebudú svojím charakterom odlišné od tých, ktoré už boli identifikované v procese posudzovania pôvodného návrhu OP KŽP podľa zákona v rámci procesu vypracovania OP KŽP.

Predmetnou zmenou OP KŽP nedochádza k zmene obsahového zamerania, špecifických cieľov, ani výsledkov OP KŽP. Predmetným návrhom síce dochádza k vypusteniu špecifického cieľa v PO 2, zameraného na zlepšenie účinnosti sanácie, revitalizácie a zabezpečenia ťažobného odpadu, avšak nedochádza k podstatnej zmene

obsahového zamerania aktivít operačného programu, keďže finančné prostriedky sa presúvajú na obsahovo podobnú aktivitu sanácie environmentálnych záťaží v rámci PO 1, ktorá je v zodpovednosti MŽP SR, resp. ďalších príslušných ministerstiev, vrátane sanácie konkrétnej záťaže nachádzajúcej sa v lokalite Vrakúňa. Navyše, v oblasti sanácie úložísk ťažobného odpadu nebolo doposiaľ možné a ani nie je plánované vyhlásiť výzvu, keďže v danej oblasti je potrebná systémová zmena existujúcej legislatívy v oblasti nakladania s ťažobným odpadom (zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), ktorá by umožňovala doriešiť problematiku štátnej pomoci v rámci takých projektov, kedy sanácia prebieha na pozemku vo vlastníctve subjektov vykonávajúcich podnikateľskú činnosť. Zároveň treba zdôrazniť, že na Slovensku existujú prípady úložísk ťažobného kontaminovaného odpadu, ktoré boli práve z dôvodu ich kontaminácie zaradené medzi environmentálne záťaže a k takýmto prípadom môže dochádzať aj naďalej. Čo sa týka rizika vzniku lokálnych zosuvov v dôsledku pôsobenia uzavretých alebo opustených úložísk ťažobného odpadu, opatrenia na územiach, ktoré sú priamo ohrozené existujúcimi zosuvmi, je možné realizovať prostredníctvom projektov v rámci PO 3, aktivity zameranej na podporu prevencie, prieskumu a sanácie havarijných zosuvov súvisiacich so zmenou klímy.

Keďže predmetom navrhovanej zmeny OP KŽP sú predovšetkým hodnoty čiastkových cieľov (k 31. 12. 2018) finančného ukazovateľa výkonnostného rámca jednotlivých prioritných osí operačného programu, jeho celkové ciele, ako aj vecný rámec, ktoré OP KŽP vytvára pre podporu projektov, zostávajú zachované;

- *mieru v akej plán alebo program ovplyvňuje iné plány a programy vrátane hierarchizovaných* – kritérium nie je relevantné. Vykonanou zmenou sa nezmení celkový vplyv strategického dokumentu na iné plány alebo programy v porovnaní s tým, ako bol pôvodne posúdený a jeho charakteristiky (v zmysle bodu 1 prílohy II SEA smernice) zostali zachované, pričom sa nepredpokladá, že navrhnuté zmeny budú mať negatívny vplyv na iné plány či programy;
- *význam plánu alebo programu pre integráciu environmentálnych úvah, najmä s ohľadom na podporu trvalo udržateľného rozvoja* – očakáva sa neutrálny vplyv, a to z dôvodu, že význam OP KŽP pre integráciu environmentálnych úvah, najmä s ohľadom na podporu trvalo udržateľného rozvoja, navrhovanou zmenou zostáva zachovaný. To znamená, že v rámci zmeny OP KŽP sú rovnako, ako v jeho pôvodnej verzii, integrované environmentálne úvahy a ciele. Zostáva zachovaný aj globálny cieľ OP KŽP, ktorým je podpora udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, zabezpečujúceho ochranu životného prostredia, aktívna adaptácia na zmenu klímy a podpora energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva;
- *environmentálne problémy relevantné pre plán alebo program* – vo vzťahu k operačnému programu ako celku sa na základe uvedeného kritéria očakáva mierne pozitívny vplyv. Vykonanou zmenou sa nezmení celkový charakter strategického dokumentu tak, ako bol pôvodne posúdený a jeho charakteristiky zostávajú zachované. Nepredpokladá sa, že by navrhnuté zmeny mohli spôsobovať environmentálne problémy. Naopak, v konečnom dôsledku možno očakávať, že úpravy OP KŽP vykonané v rámci predmetnej zmeny operačného programu môžu prispieť k riešeniu niektorých environmentálnych problémov, a to napr. aj využitím prostriedkov výkonnostnej rezervy, ktorá predstavuje dodatočnú alokáciu OP KŽP v rámci investičných prioritných osí a je vo výške 6 % z alokácie prioritnej osi. Celkovo teda navrhovaná zmena OP KŽP smeruje k možnosti predísť prípadným negatívnym vplyvom na životné prostredie, ktoré by nastali v prípade zníženia alokácie OP KŽP z dôvodu straty výkonnostnej rezervy. Keďže cieľom navrhovanej zmeny OP KŽP je aktualizácia čiastkových cieľov ukazovateľov výkonnostného rámca tak, aby čo najviac zodpovedali skutočnosti a tým zároveň zvýšiť reálne možnosti ich naplnenia

a získania výkonnostnej rezervy tam, kde to súčasný vývoj implementácie PO umožňuje, jej vplyv na životné prostredie možno v konečnom dôsledku považovať za pozitívny;

- *význam plánu alebo programu pre vykonávanie právnych predpisov spoločenstva o životnom prostredí (napr. plány a programy spojené s odpadovým hospodárstvom alebo ochranou vôd)* – očakáva sa mierne pozitívny vplyv. Vykonaná zmena OP KŽP zvyšuje reálne možnosti naplnenia čiastkových cieľov ukazovateľov výkonnostného rámca v nadväznosti na ich aktualizáciu, a tým aj získanie výkonnostnej rezervy, ktorá predstavuje dodatočnú alokáciu OP KŽP v rámci investičných prioritných osí vo výške 6 % z alokácie prioritnej osi. Získanie dodatočnej alokácie tak umožňuje podporu väčšieho počtu projektov zameraných na ochranu životného prostredia, vrátane projektov zameraných na budovanie a rozvoj environmentálnej infraštruktúry v oblasti odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva, ako aj energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva. V nadväznosti na realokáciu disponibilných finančných prostriedkov z PO 2 do PO 1 na obsahovo podobnú aktivitu sanácie environmentálnych záťaží sa vytvára priestor pre sanáciu väčšieho počtu environmentálnych záťaží, čo má pozitívny vplyv na plnenie cieľov stanovených v Štátnom programe sanácie environmentálnych záťaží.

Navýšenie cieľovej hodnoty ukazovateľa výkonnostného rámca v PO 1 „Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“ súvisí s realizáciou opatrení v chránených vodohospodárskych oblastiach, kde sú ohrozené veľkokapacitné zdroje podzemných vôd (oblasť Žitný ostrov), čím sa prispieva k plneniu cieľov Vodného plánu Slovenska (aktualizácia 2015).

V opačnom prípade, ak by neboli navrhovanou zmenou OP KŽP vytvorené možnosti pre získanie výkonnostnej rezervy, by z dôvodu obmedzenia jeho finančných prostriedkov bolo možné aktivity zamerané na implementáciu požiadaviek vyplývajúcich z právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia podporiť v menšej miere oproti pôvodným predpokladom.

2. Charakteristiky účinkov a pravdepodobne zasiahnutých oblastí so zvláštnym zreteľom na

- *pravdepodobnosť, trvanie, frekvencia a zvrtnosť účinkov* – v súvislosti s navrhovanou zmenou strategického dokumentu sa predpokladá, že jej vplyv bude skôr pozitívny. Vykonanou zmenou sa celkový charakter vplyvu strategického dokumentu tak, ako bol pôvodne posúdený, zásadne nezmení. Celkovo možno očakávať, že vykonané úpravy umožnia predísť možným negatívnym vplyvom na životné prostredie, ktoré by nastali v prípade zníženia alokácie OP KŽP z dôvodu straty výkonnostnej rezervy. Keďže cieľom navrhovanej zmeny OP KŽP je na základe aktualizácie čiastkových cieľov ukazovateľov výkonnostného rámca zvýšiť možnosti získania výkonnostnej rezervy tam, kde to súčasný vývoj implementácie PO umožňuje, jej vplyv na životné prostredie možno v konečnom dôsledku považovať za pozitívny.

Mierne pozitívne možno hodnotiť aj zmenu, ktorá nastane v prípade presunu disponibilných finančných prostriedkov pôvodne alokovaných v rámci PO 2, špecifického cieľa (ďalej len „ŠC“) 2.1.2 Zlepšenie účinnosti sanácie, revitalizácie a zabezpečenia úložísk ťažobného odpadu do PO 1, ŠC 1.4.2 na podporu aktivít sanácie environmentálnych záťaží, ktorá pravdepodobne predstavuje najvýznamnejšiu zmenu vzhľadom na jej vplyv na životné prostredie. Predmetnou realokáciou sa odstráni riziko nevyčerpania finančných prostriedkov, ktoré hrozí z dôvodu chýbajúcej právnej úpravy sanácií úložísk ťažobného odpadu. Ako už bolo uvedené vyššie, na Slovensku existujú prípady úložísk ťažobného kontaminovaného odpadu, ktoré boli práve z dôvodu ich kontaminácie zaradené medzi environmentálne záťaže. Často ide o najrizikovejšie úložiská ťažobného odpadu z ohľadu ohrozenia životného prostredia, pričom ich sanácia doteraz nebola možná v rámci PO 2, avšak bude možná v rámci zvýšenia finančnej alokácie na podporu aktivít zameraných

na sanáciu environmentálnych záťaží, ktoré sú súčasťou PO 1. Konkrétne túto zmenu OP KŽP, ktorá umožní sanáciu väčšieho počtu environmentálnych záťaží, možno tiež považovať za pozitívnu z hľadiska vplyvu na životné prostredie.

V neposlednom rade aj navýšenie cieľovej hodnoty ukazovateľa výkonnostného rámca v PO 1 „Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“, je možné považovať za zmenu s pozitívnym vplyvom na životné prostredie, keďže vyššia miera čistenia komunálnych odpadových vôd priamo prispeje k zlepšeniu dobrého stavu dotknutých vodných útvarov;

- *kumulatívny charakter účinkov* – očakáva sa neutrálny vplyv, keďže kumulatívny charakter účinkov aktivít podporovaných v rámci OP KŽP sa zásadne nemení;
- *cezhraničný charakter účinkov* – kritérium nie je relevantné. Vykonanou zmenou sa nezmení celkový charakter strategického dokumentu a jeho účinkov tak, ako bol pôvodne posúdený, pričom sa nepredpokladá, že by navrhnuté zmeny mohli mať vplyv na životné prostredie presahujúce štátne hranice;
- *riziká pre ľudské zdravie a životné prostredie (napr. s ohľadom na nehody)* – v súvislosti s navrhovanou zmenou strategického dokumentu sa predpokladá, že jej vplyv na zdravotný stav obyvateľstva bude pozitívny, nakoľko umožní sanáciu väčšieho počtu environmentálnych záťaží. Tým dôjde k zníženiu kontaminácie zasiahnutého životného prostredia, čo sa prejaví najmä v znížení ohrozenia a znečistenia lokálnych zdrojov povrchových a podzemných vôd. Navrhovanou zmenou OP KŽP tak bude možné zabezpečiť aj finančné zdroje na sanáciu environmentálnej záťaže - toxikkej skládky priemyselného odpadu v Bratislave - Vrakuňi, ktorá predstavuje riziko pre zásoby pitnej vody na Žitnom ostrove, pričom zároveň obyvatelia dotknutej mestskej časti nemôžu voľne užívať svoje pozemky a majetok, pretože podzemná voda je kontaminovaná. V mestskej časti Vrakúňa je zakázané používať podzemnú vodu na polievanie zeleniny a ovocných stromov, na kúpanie alebo sprchovanie. Predmetná zmena OP KŽP tak reflektuje aj na tento naliehavý problém, ktorý v súčasnosti patrí medzi najväčšie priority MŽP SR;
- *miera a rozsah účinkov v priestore (geografická oblasť a veľkosť pravdepodobne dotknutej populácie)* – kritérium nie je relevantné. Vykonanou zmenou sa nezmení celková miera a rozsah účinkov strategického dokumentu tak, ako bol pôvodne posúdený. Geografická oblasť a veľkosť pravdepodobne dotknutej populácie sa nezmení, keďže navrhovanou zmenou sa nemení územný rozsah účinkov a oprávneným územím ostáva celé územie SR, takže revidovaný dokument naďalej zostáva dokumentom s celoštátnym dosahom;
- *hodnota a zraniteľnosť pravdepodobne zasiahnutého územia z hľadiska:*
 - *zvláštnych prírodných charakteristík alebo kultúrneho dedičstva* - vykonanou zmenou sa nezmení vplyv strategického dokumentu na dotknuté územie z hľadiska jeho prírodných charakteristík alebo kultúrneho dedičstva tak, ako bol pôvodne posúdený;
 - *prekročených noriem kvality životného prostredia alebo hraničných hodnôt* – vykonaná zmena nevedie k prekročeniu noriem kvality životného prostredia alebo hraničných hodnôt, takže jej vplyv možno z tohto hľadiska považovať za neutrálny;
 - *intenzívneho využívania územia* – kritérium nie je relevantné. Vykonanou zmenou sa nezmení celkový vplyv strategického dokumentu na intenzitu využívania územia tak, ako bol pôvodne posúdený;
 - *účinkov na oblasti alebo krajiny, ktorým bol priznaný status štátnej alebo medzinárodnej ochrany, alebo ochrany v rámci spoločenstva* – vykonanou zmenou OP KŽP nedochádza k vplyvu na chránené územia.

MŽP SR v rámci zisťovacieho konania podľa zákona posúdilo navrhovanú zmenu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, a to zmenu OP KŽP zameranú najmä na úpravu hodnôt čiastkových cieľov ukazovateľov výkonnostného rámca pre rok 2018, na základe kritérií pre zisťovacie konanie podľa Prílohy II SEA smernice, ktoré boli do právneho poriadku SR prevzaté prostredníctvom prílohy č. 3 k zákonu. Predmetný návrh zmeny OP KŽP bol posúdený z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej zmeny strategického dokumentu a jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie a keďže neboli identifikované jej pravdepodobne významné environmentálne účinky, MŽP SR rozhodlo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P O U Č E N I E

Zisťovacie konanie o posudzovaní strategického dokumentu podľa zákona sa nevykonáva podľa zákona č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok), a preto sa voči nemu nemožno odvolať. Toto rozhodnutie možno preskúmať súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Ing. Matej Ovčiarka
poverený vykonávaním funkcie
generálneho riaditeľa sekcie
environmentálnych programov a projektov

Ing. Roman Skorka
riaditeľ odboru
posudzovania vplyvov na životné prostredie